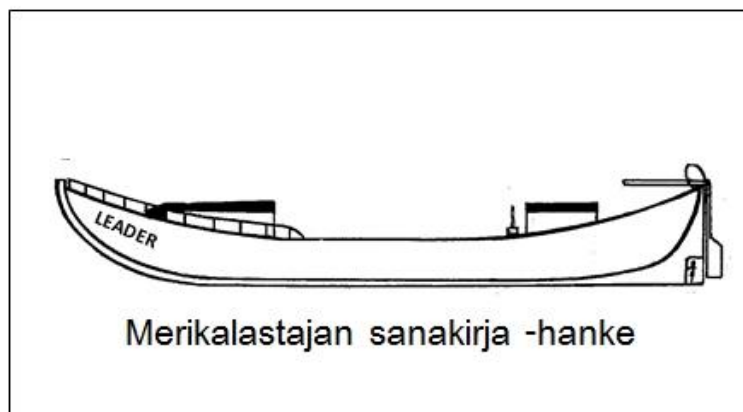

Selkämeren kansallispuiston ystävät ry ja Merikarvia-seura ry

LEADER-hanke ”Merikalastajan sanakirja”

Kalastajien haastattelu

Haastateltava: Matti Venho s. 1922 (MV)

Haastattelija: Juhani Aalto (JA)

Haastattelun aika: 17.3.1994

Tekstin purki ja litteroi Juhani Aallon 1994 äänittämältä CD-levyltä Lasse Lovén 19.8.2016. Murreversio. Poimittu kalastukseen, kalastajiin, mereen ja paikannimiin liittyvät kohdat. Äänite on tallenteena Merikarvia-seuran arkistossa.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Matti Venho oli syntyperäinen merikarvialainen. Hän kalasti silakkarysillä ja verkoilla. Hänet tunnettiin myös maataloja avustavana kotitarveteurastajana.

Korpraali Matti Venho (oik.) ja lotta Liisa Puronmäki, jotka olivat tuplaserkuksia, valokuvattuna sotavuosien aikaan Alakylän maisemissa.

Kuva: Merikarvia-seuran arkisto – Juhani Aalto.

Kalastuksen alkuaikaa

JA: Alottiko isoisä vai isä kalastuksen?

MV: Isä oli kalastaja, kävi kesät *rääkis*, *kevätkalastusta* ja talvella *madetta*. Kotiteurastus alkoi sitten myöhemmin, kun mä olin pikkupoika. Ennen sotia muuttu laajemmaksi. Syksystä kevättalveen. Isä vei talviaikana **Poriinkin** lihaa jokusena vuosina.

JA: Oliko *rääkipaatit*, *pesäpaatit* ja *rysät* maissa sodan aikana?

MV: Hankimme rysät vasta sodan jälkeen. *Silakkaverkot* oli *rantahuonees* 4 vuotta ainaki. Ihka uusi *paatti* valmistui -41 syksyllä, Eelis oli sen ajanu talvella lomalla käydessään rantaan, ajettu hevosella jokirantaan. Täydes kunnos 4 vuotta rannalla, ei vielä ollu vesis käynny. Mää sit lykkasin sen -45 keväällä veteen ja siit alkoi kalanpyynti.

JA: Oletko ollu *lohenpyynnin*.

MV: Ristimäen Heimon s. 1915 kanssa meillä oli kummallakin hyvä rääkipaatti ja hyvät koneekki. Tehtiin yhtenä talvena *keppejä*, tehtiin *siimoja*, joista pudotettiin *kivi* ja *flakukeppi* siihen, mutta Heimo hukku yhtenä keväänä ja mä en sitte enää sitä jatkanut.

Kalastuksen tukikohdat

MV: Kalastajat alko **Ouras Gaddis** pittää *majaa* tukikohtana. Siel o ollu se pieni **Kuuskerin kämppä**, sauna. Se on olematon pieni. Siihe tehti sit lättähattu. Se o ollu tuon Välimaan poikien, ja Heinonen, Jussin isä, Veneranta ja Mäkinen tehny semmosen saunan. Vanhat miehet oli siellä *siian* pyynnin. Semmone Hietanen, Blommi ja Heinonen siellä oli siian pyynnin. Ennen sotia pitkästi. Sanotaa ny joskus ennen kahtakymmentä. Heinosen Jussi ja Erkki siinä ensimmäitteeks rupes tekkee uusia. Silakan tulo loppu sit. Silakkaa ei saanu missää *nelikkoo* enempää vaik olis minne menny. Sitten meni Eero ja Veneranta, heidän isä. Mikko meidän nuorempi myös. He teki sinne sitte sen kämpä. Juhani (Ristimäki) kerkes, vähä ennen ko hukku, siihen myös kämpä. Se Kuuskerin kämppä on semmone alkuperänen. Ei siellä sit muita o ollukkaa. Mitä sit siellä Pohjan pualel, Salmen miehii ja muita.

Sirenin kämppä o siinä Ouraan päin. Eri saares ko **Lööpperin kämppä**. Siin o semmone lahti, sanotaa ny **Luustuvalla** päi tai **Krakaluotoo** se on. Kyllä maar Empulla ja Sireenillä kumminki oli siellä lehmäki ko oli mukuloitaki.

Tarina veren juonnista

JA: Tauno sano mulle että juo kupillisen verta. Aluksi se on kuin maitoo.

MV: Oltiin siellä Ylitalos kaffeella- 66 ja Juhani pyysi kaffeekupin ja sano et hä jua verta ny. Sika teurastettiin ja alko tulla verta. Paas ny kuppi ny alle. Hän *klonautti* sen ja se meniki *väärää kurkkuu*. Koko naama veres.

JA: Kyllä siinä kupis oli vielä severta et vielä sai juotua. Kyllä se verenjuanti kannatti, kun olen sitten sillä ammatilla (teurastajana) neljännes vuosisadan itteni elättäny, perheen perustanu ja talon rakentanu. Ajattelin silloin, että isosetäni Antti Vesanen teurasti ja teki lihakauppaa. Ja kun Matti olet äitini serkku, niin on tässä sukua vähän takanakin.

Peipun maiseman historiaa

JA: Merikarvialehdessä 14.10.2010 kerrottiin, että **Peipun varvilla** on rakennettu 1824 kaljaasi CARINA. Sitten tulee selostus rakentajien sukuselvityksistä. Peipun varvi on ehkä ollut **Peipunlahden** rannalla yhteisen maan alueella, jossa on valtaisa *katavapuska*. Siihen ajettiin tukkeja ja uitettiin siitä Salmen sahalle. Peipun nimi on Haapalan Paavon kertoman mukaan siitä kun tuli **Peipsijäveltä Virosta** mies Matts Peip, joka asettu asumaan tos mäessä Jorma Virtasen talon takana (Peipusta **Köörtilään** päin, siinä on **Peipunjärvi** lähellä) . Tuo **Peippelto** niminen niitty on saanut myös nimensä Peipusta.

Eino Vuorisalo-Johansson teki täällä paatteja 30-luvulla. Laivoja tehtiin Vuorisalon tontilla. Peipunlahdelta ehkä oli vaikea viedä isompaa laivaa merelle kivisen **Kuuskerin Suntain** kautta. Kuuskerin **Tervakarissa** tehtiin useita laivoja. Se oli todella hyvä paikka isoille laivoille.

JA: **Susikuja** nimi Haapalan Paavon kertoman mukaan tulee siitä kun joku Maijalan kuppari oli kantanut *ämmänlänkillä* vettä ja susi tuli siihe ja se seipäällä löi sutta selkärankaan. Susi rupes voimaan huonosti ja siihen sen on nuijittu. Päärlyn Kaija teki saman tuossa lähellä Merimaan tiellä tappo toisen suden. Suden selkäranka on siis heikko kun siihen lyö.

Hylkipyssyn tarina

MV: Luukas Tyykouran *hylkipyssy* on **Noormarkun** museossa. Maire Gulliksen oli lahjoittanut sen museolle.